

Inspreken Commissie Openbare Ruimte
gemeente Heiloo

3 juni 2020

Agendapunt 05

Bespreeknotitie

Concept Regionale Energie Strategie (RES)

B. Hoogcarspel,
voorzitter Heiloo Energie

Inspreektekst

Geachte leden van de commissie Openbare Ruimte, portefeuillehouder en mee-luisteraars,

Dank u voor de mogelijkheid vanavond het woord te voeren.

Wat is hier het probleem

De problematiek die hier aan de orde is, is wereldwijd. We dragen allemaal bij aan de stijgende CO₂-concentratie in de atmosfeer. We kunnen dit oplossen door allemaal ons deel van de verantwoordelijkheid te pakken. Ons wordt gevraagd om op lokaal niveau ons steentje bij te dragen. Dat vergt het overbruggen van een groot schaalverschil. Dat is moeilijk. Maar:

Als je blijft doen wat je altijd deed, krijg je wat je altijd kreeg (Albert Einstein)

Wat vooraf ging

De Regionale Energie Strategie is onderdeel van het Klimaatakkoord van Parijs. Bij de presentatie in uw raad in februari 2019 werd een top-down-proces neergezet en hebben wij aangegeven dat er ook een **bottom-up-proces** nodig is om de betrokkenheid van inwoners vorm te geven. Dit is nog eens onderstreept door twee moties in de raadsvergadering van 11 november 2019, waarin het college is opgedragen “om Heiloo Energie en Duurzaam Heiloo actief bij de ontwikkeling van de RES NHN te betrekken”. Wat ons betreft is dat - om het diplomatiek uit te drukken – zeer mager vormgegeven. Hoe anders was dat bijvoorbeeld in Uitgeest, waar de tevredenheid bij onze evenknie DUEC met het concept-resultaat op dit moment veel hoger is.

Maar: genoeg gemopperd! Ik wil vanavond laten zien, wat er mogelijk is.

Vanavond zal ik mij beperken tot de hoofdlijnen. Op de raadsinformatieavond gepland op 16 juni aanstaande kunnen we de thema's verder uitwerken. **Ik hoor graag welke punten u daar nader toegelicht wilt hebben.**

Bottom-up naar ons eigen energiegebruik als doel in 2050

Wij willen uitgaan van onszelf. We gebruiken in Heiloo op dit moment 300 GWh per jaar. Door isolatie, elektrisch rijden en een warmtepomp hebben we straks nog maar 100 GWh nodig. Voor 2030 gaan we uit van de helft. Door dit in onze directe omgeving zelf op te wekken, hebben inwoners de mogelijkheid om tastbaar verantwoordelijkheid te nemen voor minder CO₂-uitstoot.

Op welke manier

Met zonnepanelen hebben we stroom overdag in de zomer. Windmolens leveren ook in de winter en 's nachts. En ja, er zijn ook momenten dat beiden er niet zijn. Dat geeft een opslag-vraagstuk, net zoals bij fossiele energie. Kijk maar eens hoeveel voorraad tanks daarvoor om allerlei redenen zijn gebouwd!

En: we willen natuurlijk niet te veel betalen. Een kWh uit een zonneweide is **twee keer zo duur** als uit een windmolen, nog los van de opslagproblematiek. En: een kWh die elders wordt opgewekt, moet worden getransporteerd waardoor die duurder wordt.

Wat we extra nodig hebben

Voor 2030 kunnen we in Heiloo 50 GWh opwekken met een goede mix van zon en wind. De RES geeft hiervoor een **te weinig mogelijkheden**. Om op 50 GWh in 2030 te komen, hebben we naast de beschrijving in de concept-RES extra zoekgebieden nodig:

- Zonnegeluidsscherm langs de A9;
- Drie extra windmolens langs de Kanaalweg Oost en de A9.

Participatie

Participatie wordt vaak gezien als: je mening mogen geven voordat een besluit wordt genomen. In het geval van de verduurzaming van de energievoorziening is participatie veel breder voor het **noodzakelijke draagvlak**:

- Eigenaarschap lokaal (>50%)
- Lokale investeerders
- Voordeel voor direct omwonenden (die de meeste overlast ervaren)
- Deel van de opbrengst voor gemeenschapsvoorzieningen

Laat ons daarom als inwoners en bedrijven van Heiloo deze projecten realiseren. De spin-off is dan:

- Duurzame elektriciteit
- Naast overlast ook voordeel voor omwonenden
- Naast opbrengst voor investeerders een deel naar het dorp
- Kans om als individu direct bij te dragen
- Iets om als Heiloo-ers trots op te zijn
- Toenemend ondernemerschap
- Beter verdienmodel voor agrarische grond

Afsluiting

Toen het huidige collegeprogramma werd geschreven, was de RES nog niet in beeld. Ondertussen zijn de gevolgen van de klimaatverandering dagelijks in het nieuws en laten het begin zien van wat ons te wachten staat.

Daarom vraag ik u om over de oude afspraken heen te stappen, wellicht buiten de partijpolitieke grenzen te stappen en uw hart te laten spreken door ruimhartig duurzame energie mogelijk te maken.

Al is het alleen maar om ons als inwoners de kans te geven ons gevoel van verantwoordelijkheid om te zetten in concrete, tastbare actie!

Bijlage

RES-Ambitienota van Heiloo Energie, Duurzaam Heiloo en Cohesie (30 maart 2020)

BIJLAGE

Ambitienota Regionale Energie Strategie: Voor een energieke, groene gemeente

Bredere context van dit document

Bij het collegeoverleg in april 2018 zijn klimaatvoorstellen doorgesproken die wij als Heiloo Energie en Duurzaam Heiloo belangrijk vinden. Daarin worden ook wind- en zonne-energie genoemd. Na die tijd ontwikkelde zich de Regionale Energie Strategie. Tijdens een commissievergadering met een sterk procesmatige presentatie van een RES-coördinator waagden wij een poging duidelijk te maken dat een transitieproces meer is dan een projectplan.

Intussen zien wij ontwikkelingen die aanleiding geven tot bezorgdheid. Sommige (groepen) inwoners voelen zich niet gekend in het proces (o.a. in Zijpe). Dat is vanuit ons perspectief verontrustend, omdat wij geen conflictmodel nastreven en als initiatief van inwoners en bedrijven in een spagaat komen als de werkwijze van de RES leidt tot polarisatie.

We prijzen ons gelukkig met het feit dat er vrijwilligers zijn geweest, die vanuit hun expertise de mogelijkheden voor de RES voor inwoners en gemeenteraadsleden op een rij hebben gezet. Daarmee brengen we de materie dichterbij inwoners en bedrijven.

Het doel is mensen die wat willen doen, de early majority, van serieuze informatie te voorzien. Maar wel zodanig dat de late majority met ons in gesprek blijft voor een vruchtbare dialoog om tot constructieve oplossingen te komen. Wij willen activiteit op het klimaatfront, maar zijn geen actiegroep tegen noch de gemeente noch andere groepen die zich om welke redenen dan ook organiseren.

Wij danken de vrijwilligers voor hun inzet op deze aanvulling op de gesprekken van 2018 en vragen gezien de agenda van de gemeenteraad hier extra aandacht voor. Door het coronavirus zal dat voorlopig gaan via het forum dat we voor dit doel hebben ingericht. We gaan ervan uit dat de gemeente (bestuur en raad) alle informatie hiervoor beschikbaar stelt.

Na de coronaperikelen is het volgens ons noodzakelijk om minimaal met de coalitie om tafel te gaan om naast de RES de kloof tussen de verwachtingen van 2018 en de realisatie tot nu toe te bespreken.

Bart Hoogcarspel, Heiloo Energie

Rob van der Wal, Duurzaam Heiloo

Wilma Eerenstein, Cohesie

Opgesteld: Heiloo, 30 maart 2020

Ambitienota Regionale Energie Strategie

Waarom nu?

In dit document vragen we de speciale aandacht van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders van Heiloo om lokaal mogelijkheden voor energiebesparing en CO₂-neutrale energieopwekking te scheppen. Deze mogelijkheden worden vastgelegd in de komende Regionale Energie Strategie Noord-Holland Noord, waarvan de eerste versie in april 2020 verschijnt. Dit document is bedoeld om deze eerste versie voor Heiloo te kunnen toetsen aan onze ideeën.

De klimaatopgave

Er ligt een grote klimaatopgave in onze samenleving. Heiloo Energie, Duurzaam Heiloo en Cohesie willen bijdragen aan het realiseren van een klimaatneutrale energievoorziening. We kunnen met onze passie en deskundigheid helpen aan oplossingen: voor inwoners, bedrijven, de gemeente en de regio. We maakten van lokale energievoorziening al een succes met onze projecten, zoals de zonnedaken op sporthal het Vennewater, de gemeentewerf en GGZ-gebouwen.

Ook voor veel bedrijven in Heiloo is duurzaamheid een belangrijke drijfveer, naast een gezonde business. We willen in Heiloo samen met ondernemers, investeerders en inwoners graag meer van dit type projecten realiseren. Heiloo heeft veel in huis aan kennis, ondernemerschap, middelen en ruimtelijke mogelijkheden. We kunnen daar als gemeente van profiteren als we op tijd onze plannen klaar hebben.

Wat is ons doel?

Kan Heiloo op termijn genoeg energie opwekken om in haar eigen behoefte te voorzien? We denken van wel, maar we zijn natuurlijk geen eiland. We moeten samenwerken met regionale en landelijke partners: de duurzame industrie, installatiebedrijven, overheden, energiebedrijven en netbeheerders. We willen met die partners een duurzame, betrouwbare en goed ingepaste energievoorziening maken. We willen onze kinderen en kleinkinderen laten zien dat we niet stilgezeten hebben. Als wij in de toekomst in Heiloo niet voor onze eigen energie kunnen zorgen, dan schieten we echt tekort.

Wat is er nodig om in onze eigen energie te voorzien?

We gebruiken in Heiloo vooral aardgas voor verwarming, elektriciteit voor onze apparaten en brandstoffen in de auto. Onze focus ligt op dat directe eigen verbruik, want daar hebben we als inwoners invloed op. De eerste stap is om te besparen, met betere isolatie, zuinige apparaten en auto's en beperken van het gebruik daarvan. Belangrijke nieuwe energiebesparende technieken zijn lage temperatuurverwarming met warmtepompen, en elektrisch vervoer. Daarmee kan tot 80% energie bespaard worden op verwarming en vervoer. De tweede stap is om de energie die we dan nog nodig hebben duurzaam en CO₂-neutraal op te wekken. Er zijn veel mogelijkheden om energie CO₂-neutraal op te wekken en we willen geen enkele mogelijkheid uitsluiten. Onze grote voorkeur ligt echter bij wind- en zonne-energie, want die kunnen we zelf opwekken. Daarover lopen inmiddels studies voor binnen Duurzaam Heiloo en Heiloo Energie.

Welke ideeën zijn er om dat doel dichterbij te brengen?¹

Stap 1: Minder gebruiken

De gemeente steunt individuele isolatieplannen en stelt hoge eisen aan de nieuwbouw. We hebben een nieuw verkeersplan, waarin we bewuster omgaan met automobiliteit. Heiloo gaat zich meer profileren als fietsdorp, en treft meer voorzieningen voor elektrisch vervoer. Op dit moment verbruiken we een equivalent van ongeveer 300 GWh (gigawattuur) aan gas, elektriciteit en motorbrandstoffen. Met zuinige technieken als isoleren, lage temperatuurverwarming, warmtepompen en elektrisch vervoer kan dat terug naar 100 GWh.

Stap 2: Duurzaam opwekken

Wij willen dat de gemeente meer wind- en zonne-energie mogelijk maakt voor ondernemers en inwoners die hiermee aan de slag willen. Deze technieken moeten zorgvuldig ingepast worden in de Heilooër bebouwing en in de Heilooër omgeving. Dat vraagt nog verder onderzoek en planontwikkeling, overleg met belanghebbenden, financiering en lokaal beleid. Om in ons eigen directe gebruik te voorzien willen we uiteindelijk die 100 GWh elektriciteit duurzaam opwekken. Aan zonne-energie wekken we binnen de gemeente nu ongeveer 3 GWh op. Dat betekent dus nog een flinke opgave.

Hieronder geven we vast wat ideeën voor duurzame opwekking:

- Meer zon op daken;
- Zon boven parkeerplaatsen, of op ongebruikte terreinen;
- Een zonnegeluidsscherm langs de A9;
- Windmolen in het bestaande rijtje op de Boekelermeer;
- Drie extra windmolens langs de Kanaalweg en/of de A9;
- Gecombineerde elektriciteits- en warmte-opwekking (PVT-panelen) met warmteopslag zomer-winter.

Hiermee komen we al op de helft van ons uiteindelijke doel en creëren we een mooie mix, die leidt tot zo klein mogelijke belasting van het elektriciteitsnetwerk. Parallel aan het klimaatakkoord is dit voor Heiloo een alleszins redelijke doelstelling voor 2030. Maar we kijken ook verder dan 2030, hoe we met nieuwe technieken meer opwekking kunnen inpassen. Zodat we uiteindelijk ons gehele directe energieverbruik zelf opwekken.

Wat is onze eerstvolgende stap?

Heiloo Energie, Duurzaam Heiloo en Cohesie willen actief op zoek naar mogelijkheden om projecten te ontwikkelen die bijdragen aan de kwaliteit van ons dorp en omgeving. Die mogelijkheden worden het komende jaar aangegeven in de Regionale Energiestrategie. We willen graag dat rekening wordt gehouden met de mogelijkheden die wij in samenspraak met inwoners zien voor wind- en zonne-energie. Daarom stellen we voor dat zoekgebieden worden opgenomen in de Regionale Energiestrategie, waar lokale initiatieven mogelijk worden. Dat is een eerste stap om straks voldoende geaccepteerde mogelijkheden te hebben voor energieprojecten.

¹ Voor verdere details zie onze uitwerking in de [Presentatie Visie HE en DH op RES](#)

Wat vragen we van het gemeentebestuur?

We vragen het gemeentebestuur als aanzet de volgende **zoekgebieden in overweging te nemen in de Regionale Energie Strategie (naast voorstellen die nog uit ons forum of inwoners komen)**:

1. Zon: Op grotere gebouwen, ongebruikte terreinen, parkeerterreinen: b.v. HSV, Foresters, Vennewater, Baafje;
2. Zon: Zonnegeluidsscherm aan de westzijde van het gehele Heilooër deel van de A9;
3. Wind: Langs de Kanaalweg ten oosten van de A9 en langs de A9 aan de oostzijde;
4. Zonneweides: Aan de west- en zuidwestzijde van de bebouwde kom.

Met zoekgebieden worden nog geen plannen vastgelegd. Maar ze geven ons als inwoners en bedrijven de mogelijkheid om onze ideeën te realiseren.

Wij roepen de gemeente (Bestuur en Raad) op **voldoende zoekgebieden** vast te stellen. Bij realisatie van projecten zullen om verschillende redenen zoekgebieden niet bruikbaar blijken. Daarom moeten er ruim voldoende zoekgebieden op de RES-kaart moeten komen.

Verder vragen we de gemeente een randvoorwaarde te stellen in omgevingsplannen / bestemmingsplannen: **elk project meer dan 51% in lokaal eigendom**.

Onze inzet samen met de gemeente:

Haalbaarheid:

50% van ons directe eigen gebruik kan zeker in Heiloo worden opgewekt, waarschijnlijk ook 100%.

Betrokkenheid:

Heiloo Energie, Duurzaam Heiloo en Cohesie willen projecten ontwikkelen met en voor inwoners.

Draagvlak:

Alleen al op basis van de ons bekende gegevens (eigen acties en registraties) blijkt de afgelopen vijf jaar voor meer dan 4 miljoen euro te zijn geïnvesteerd in zonnepanelen en windenergie door meer dan 1.100 inwoners en bedrijven in Heiloo. Verder hebben wij zonder reclame te maken wachtlijsten van geïnteresseerden.

Verantwoordelijkheid:

Wij willen als initiatieven van inwoners en bedrijven onze verantwoordelijkheid nemen voor een duurzame toekomst door concrete projecten.

Nadere informatie:

Voor nadere uitleg en achtergronden mail met bart.hoogcarspel@heilooenergie.nl

Heiloo Energie, Duurzaam Heiloo en Cohesie:

Zo zijn wij op weg naar een energieke, groene gemeente!